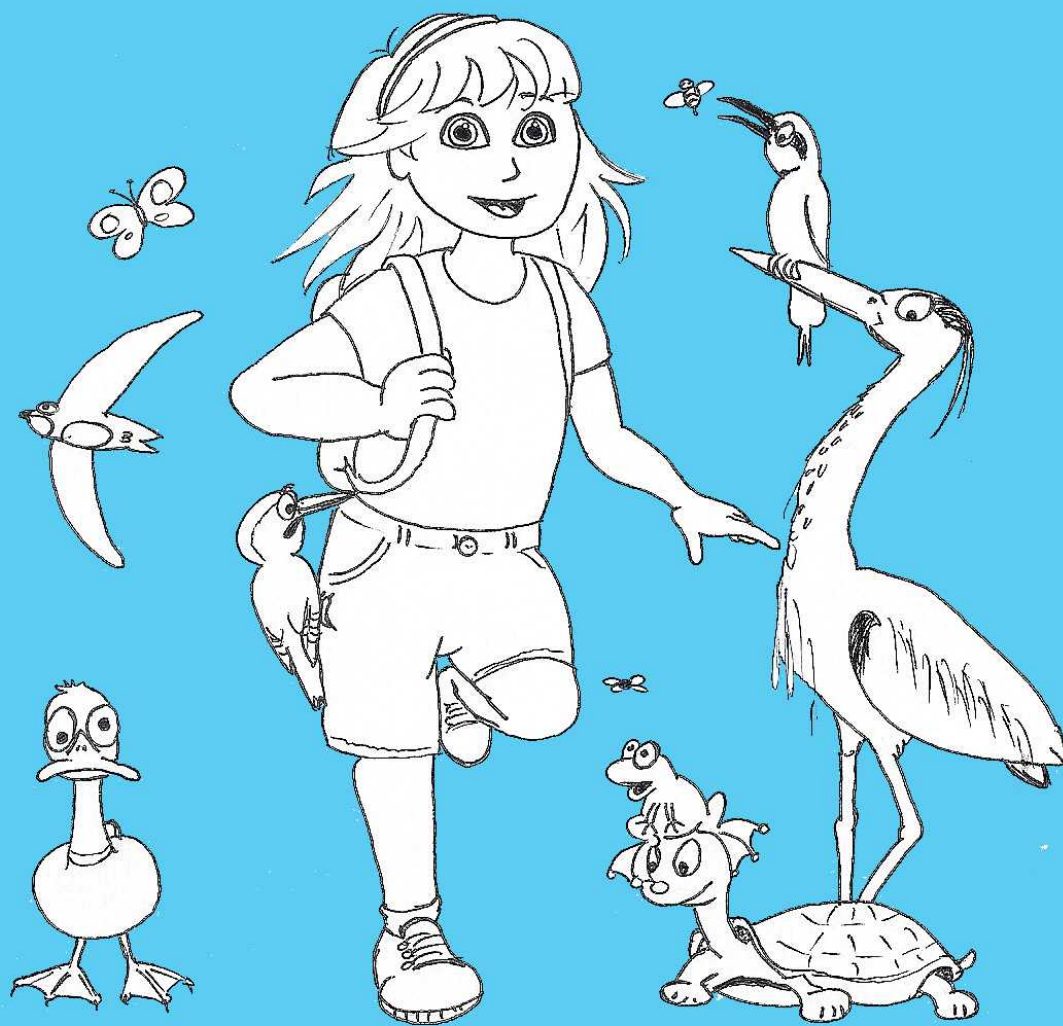

EL RIPOLL DE LA MÀ DELS OCELLS

Dossier de descoberta al riu

Nom: _____

Elaborat per:

Associació per la Defensa
i l'Estudi de la Natura

Amb la col·laboració de:

FUNDACIÓ
FUNDACIÓ
FUNDACIÓ
COOP57

CRIDA
PER SABADELL

Diputació
Barcelona

#DibaOberta

Que farem a la sortida d'avui?

Anem a visitar el nostre riu. Vols conèixer els ocells que hi viuen? Deixa't sorprendre per les seves curiositats. Cadascun d'ells t'ajudarà a descobrir coses noves sobre el seu entorn. Engresca't a investigar la natura que t'envolta!

Coneix el significat del cada símbol:

Observa el teu voltant, a simple vista o amb els prismàtics

Realitza l'exercici indicat

Amplia el teu coneixement

Investiga, observa i escriu

Els continguts d'aquesta publicació estan sotmesos a llicències de Creative Commons.

1. Els diferents HÀBITATS de Sabadell

Què és un hàbitat?

És l'àmbit on cada espècie (planta o animal) troba tot allò que necessita per viure.

Bàsicament necessiten quatre elements: aigua, aliment, espai i refugi.

Per on passarem?

Punt de sortida: Barri de Can Puiggener de Sabadell

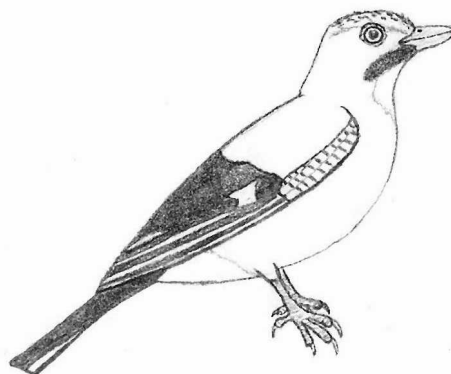
Distància: 2 quilòmetres

Durada aproximada: 3 hores

2. El BOSC on s'amaga el gaig

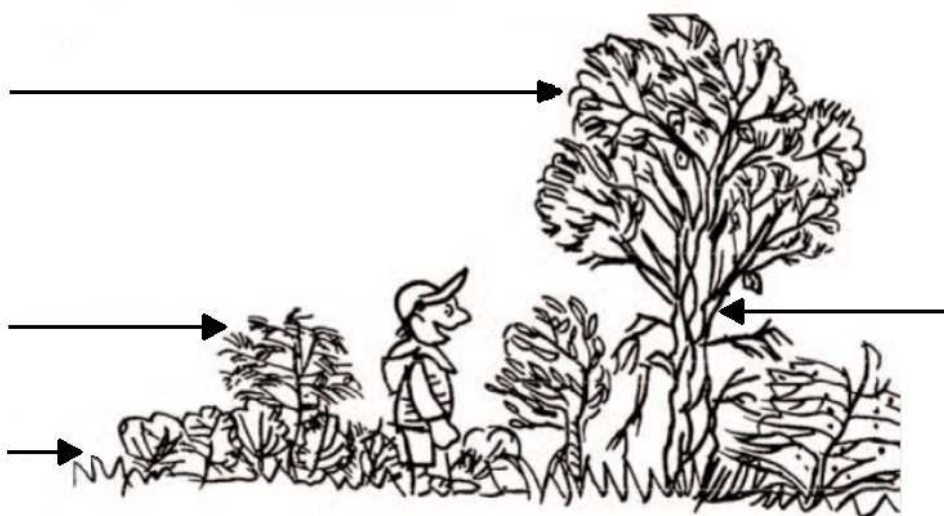
Coneixes el gaig?

El gaig és un ocell de la família dels corbs però amb uns colors més vistosos. Sabies que ajuda als altres habitants del bosc, ja siguin animals o plantes?

Coneix el bosc mediterrani.

La major part dels boscos que trobem a Sabadell són boscos mediterranis. Aquests són boscos atapeïts, on podem trobar abundants arbres, arbustos, herbes i enfiladisses. Senyala aquests diferents tipus de vegetació a la imatge:

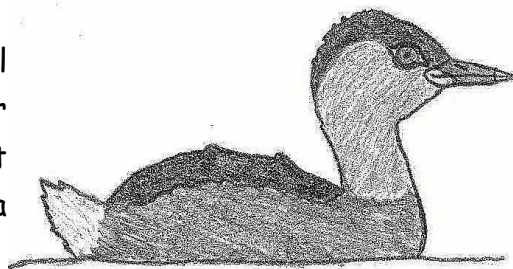
Un altre habitant del bosc. El porc senglar.

El senglar és un animal molt típic del bosc mediterrani. No són fàcils d'observar durant el dia però podem saber fàcilment per on es mouen per que deixen molts senyals: furgades, petjades, arbres fregats amb fang i pèls enganxats.

3. La BASSA on neda el cabusset

Coneixes el cabusset?

El cabusset és un simpàtic ocell que es capbussa molt sovint per buscar aliment. Fa un niu molt curiós, que pot flotar quan augmenta el nivell d'aigua de la bassa. Tot i que ho sembla, no és un ànec.

Aprèn a reconèixer les tortugues de la bassa.

- La tortuga de Florida té les galtes de color _____, És una espècie **al·lòctona invasora** i és _____ abundant.
- La tortuga de _____ és de colors més discrets. És una espècie _____ i és poc abundant.

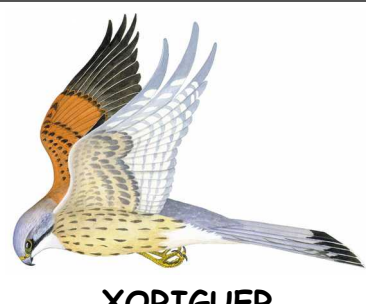

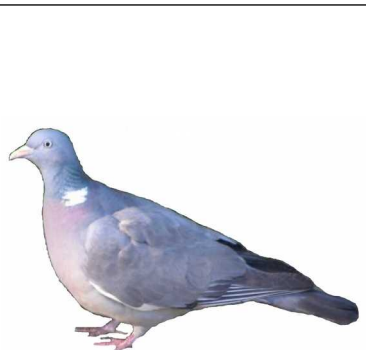
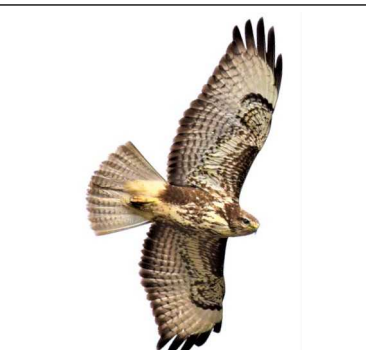

Una benzinera peculiar.

Totes les zones humides (basses, aiguamolls, llacunes...) són molt importants per a les aus migratòries. Aquí poden descansar, menjar i carregar-se d'energia per poder seguir amb el seu viatge. Fan la mateixa funció que les benzineres quan nosaltres viatgem amb cotxe.

 Descobreix els companys de la bassa.

Observa els animals que viuen a la llacuna artificial. Fixa't bé en la mida, la seva forma i els colors. Quantes espècies diferents ets capaç d'identificar? Encercla aquelles que hagis detectat.

 <p>ÀNEC COLLVERD</p>	 <p>POLLA D'AIGUA</p>	 <p>CUERETA BLANCA</p>
 <p>BLAUET</p>	 <p>GARSA</p>	 <p>TRIST</p>
 <p>MARTINET BLANC</p>	 <p>ORENETA VULGAR</p>	 <p>XORIGUER</p>
 <p>GAVINA VULGAR</p>	 <p>TUDÓ</p>	 <p>ALIGOT</p>

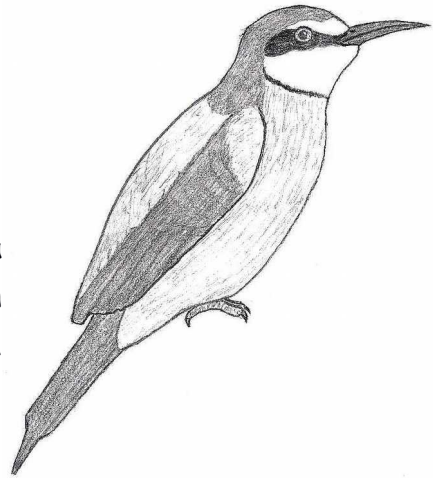
Altres:

4. EL TALÚS on fa el niu l'abellerol

Coneixes l'abellerol?

És l'ocell més acolorit de tot Catalunya. Es diu que té tots els colors de l'arc de Sant Martí! Com indica el seu nom, s'alimenta principalment d'abelles i també de vespes. És un ocell migratori i passa l'hivern a l'Àfrica. Cada primavera torna a Europa per fer el seu niu.

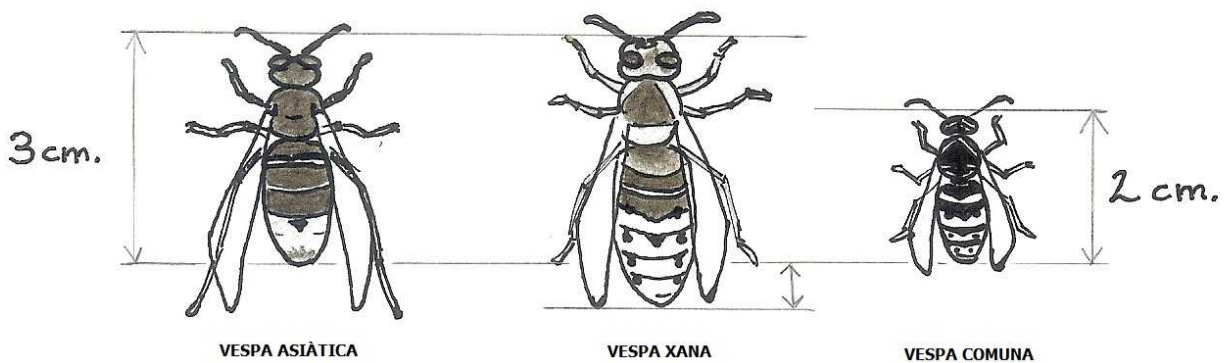
Descobreix la diversitat del talús.

Si et fixes en el talús del teu davant pots veure uns forats ben rodons. Són els nius que han excavat els abellerols per criar els seus pollets. Podries comptar quants nius hi ha?

A l'abellerol li estan prenent el menjar.

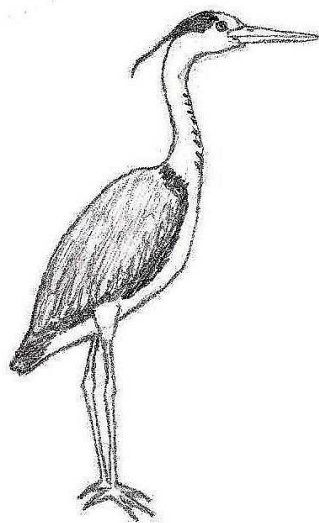
Sabies que una nova espècie de vespa ha aparegut a Catalunya? És la vespa asiàtica i s'alimenta, entre altres coses, d'abelles. En canvi, les vespes autòctones són més petites i mengen altres insectes. Tot i així a Catalunya també hi ha una espècie de vespa autòctona molt gran, la vespa xana. Em de vigilar de no confondre-les.

5. El RIU on pesca el berrat pescaire

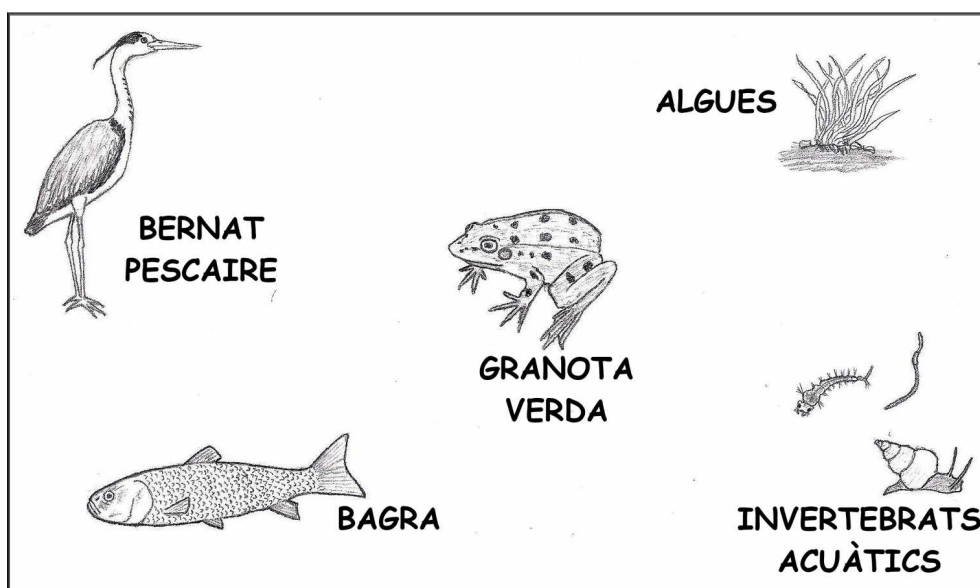
Coneixes el berrat pescaire?

El berrat pescaire és l'ocell més gran del riu Ripoll. Està especialitzat en pescar i per això té un coll, un bec i unes potes tan llargues. El veiem sovint aturat dins l'aigua esperant pacientment que passi un peix.

Construeix la xarxa tròfica del riu.

A continuació tens alguns exemples de diferents organismes que viuen al Riu Ripoll. Indica mitjançant fletxes de què s'alimenten aquests organismes.

Saps que són els macroinvertebrats?

Els macroinvertebrats són petits animals sense esquelet intern que viuen a l'aigua dolça. Hi han sangoneres, larves de mosquit o de libèl·lula, cargols d'aigua,... Alguns d'ells són molt sensibles a la contaminació així que si els trobem a l'aigua, vol dir que el riu està en bon estat.

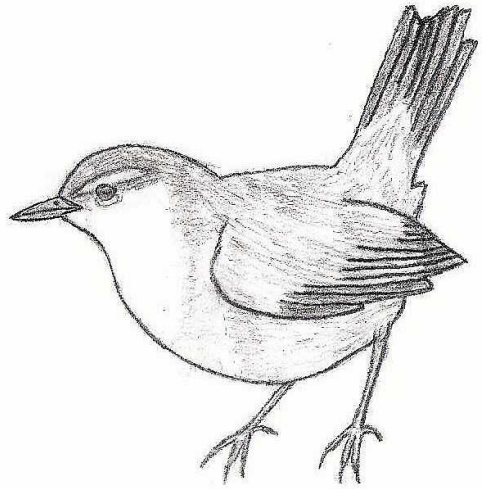

6. EL BOSC DE RIBERA on canta el rossinyol bord

Coneixes al rossinyol bord

El rossinyol bord és un ocell petit i de color marró i gris. Viu a prop de l'aigua, amagat entre la vegetació de ribera. És difícil de veure però podem sentir molt sovint el seu fort cant, que és fàcil de reconèixer.

La vegetació al bosc de ribera.

El bosc de ribera és el tipus de bosc que creix a la vora del riu. Algunes de les plantes més habituals són els pollancre i la canya americana (invasora). A continuació, fixa't en aquestes plantes i dibuixa-les.

POLLANCRE	CANYA AMERICANA

Investiga com està el bosc de ribera.

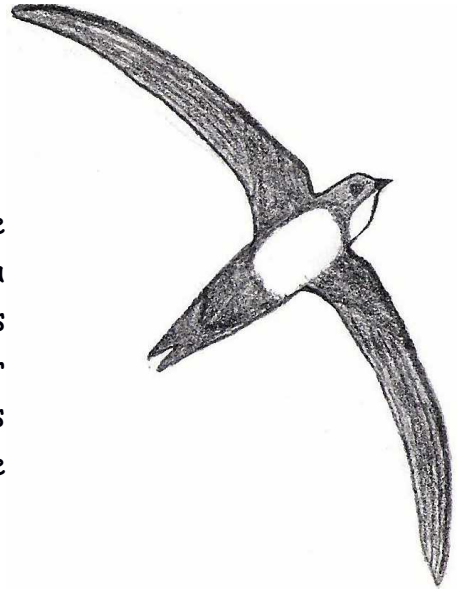
Comenta amb els teus companys els elements que observis i que consideris que són perjudicials pel bosc de ribera i els animals que hi viuen.

7. La CIUTAT on cria el Ballester

Coneixes el ballester?

El ballester és un ocell migrador que marxa a Àfrica durant l'hivern. Fa els nius a la ciutat, aprofitant les escletxes i forats dels edificis. Té les ales llargues i estretes i per això pot volar molt alt i ràpid. A nosaltres ens ajuda molt per que menja una gran quantitat de mosquits durant l'estiu.

Vols ajudar els ocells que hem vist a l'excursió?

Els ocells de Sabadell ens han ajudat a conèixer els diferents hàbitats del riu Ripoll. Ara, entre tots i totes, podeu decidir quin d'aquests us ha agradat més, per així poder continuar treballant a classe i aprendre coses que podeu fer per tal d'ajudar aquests espais i els animals que hi viuen.

Explica'ns què t'ha semblat la sortida.

Quin és l'ocell que més t'ha agradat o sorprès? Diques perquè?

Què és el que més t'ha agradat de l'excursió d'avui?

Creus que el riu està ben conservat?